Lietas Nr. C29484115
Lietas arhīva Nr. C-4841-15/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 13.jūlijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Ušakova
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

A p r a k s t o š ā

[1] 2015.gada 9.aprīlī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts /pers. A/ (prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka prasītāja ir /pers. C/ aizbildne, ko apliecina Rīgas bāriņtiesas 2014.gada 17.jūnija lēmums Nr. 1-6/1610. /pers. C/ māte /pers. B/ atrodas ārvalstīs, par bērnu nerūpējas, materiālu atbalstu /pers. C/ uzturam nesniedz. /pers. C/ paternitāte nav noteikta. /pers. C/ ir prasītājas uzraudzībā, prasītāja par bērnu rūpējas un nodrošina bērnam visu nepieciešamo, bet bērna māte izvairās no sava pienākuma pildīšanas un naudu bērna uzturēšanai nedod. Par atbildētājas dzīvesvietu, darbavietu un ienākumiem prasītājai nav zināms. Atbildētāja izvairās no labprātīgas Civillikuma 179.pantā noteiktā vecāku pienākuma pildīšanas.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam ik mēnesi 108 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai. Noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Samaksa veicama uz kontu: AS /Nosaukums A/, konta Nr. /konta numurs/.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

[2] Atbildētāja iesniegusi tiesā iesniegumu, kurā lūgusi apturēt viņas lietu par alimentiem, sakarā ar to, ka viņa ir bāriņtiesai uzrakstījusi iesniegumu par meitas /pers. C/ atgūšanu. Lūgusi pārnest (tā iesniegumā) tiesas sēdi, kamēr bāriņtiesa nepieņems lēmumu.

[3] Par lietas izskatīšanas laiku un vietu pusēm paziņots 2015.gada 4.jūnijā.

Par lietas izskatīšanas laiku un vietu atbildētāja informēta, ko apliecina fakts, ka 2015.gada 12.jūnijā atbildētāja iepazinusies ar lietas materiāliem.

M o t ī v u d a ļ

[4] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar prasības pieteikumu maza apmēra prasībā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[4.1] Civilprocesa likuma 214.pants noteic, ka tiesa aptur tiesvedību, ja:

1) mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas lietā ir puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu;

2) pusei vai trešajai personai tiesa noteikusi tādu rīcībspējas ierobežojumu, kas neļauj tai patstāvīgi realizēt civilprocesuālās tiesības un pienākumus;

3) puse vai trešā persona smagas slimības, vecuma vai invaliditātes dēļ vispār nespēj piedalīties lietas izskatīšanā;

4) tā pieņem lēmumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesai vai arī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu sakarā ar puses vai trešās personas iesniegto konstitucionālo sūdzību;

4^{1}) tā pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai;

5) lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā.

Nekonstatējot nevienu no Civilprocesa likuma 214.pantā norādītajiem pamatiem tiesvedības apturēšanai, tiesa atzīst, ka lūgums par tiesvedības apturēšanu lietā, ir noraidāms kā nepamatots.

[4.2] Atbildētāja lūgusi pārcelt lietas izskatīšanu, kamēr bāriņtiesa nepieņems lēmumu, jo atbildētāja ir iesniegusi iesniegumu bāriņtiesā par meitas atgūšanu.

Tiesa uzskata, ka lietas izskatīšanas atlikšanai nav pamata, jo, pirmkārt, no lietas materiāliem izriet, ka šobrīd nepilngadīgās /pers. C/ aizbildne ir /pers. A/ (pierādījumu, ka aizbildnība ir pārtraukta lietas materiālos nav), otrkārt, /pers. A/ ir cēlusi prasību par uzturlīdzekļu piedziņu /pers. C/ uzturam, jo atbildētāja savus no Civillikuma 179.pantā izrietošos pienākumus nepilda. Lietas izskatīšanas atlikšana, līdz hipotētiskam, iespējams, bāriņtiesas lēmumam par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu, būtu pretēja bērna interesēm. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta otro daļu visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

[4.3] /pers. C/, dzimušas /datums/, māte ir /pers. B/ (šobrīd /uzvārds/), kas redzams no dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ (lietas 8.lapa).

No Rīgas bāriņtiesas 2014.gada 17.jūnija lēmuma Nr.1-6/1610 redzams, ka /pers. C/ nodibināta aizbildnība un par /pers. C/ aizbildni iecelta /pers. A/. Lēmums stājies spēkā tā pieņemšanas brīdī un izpildāms nekavējoties (lietas 9-10.lapa).

Civillikuma 222., 223. un 224.pantā noteikts, ka bez vecāku, kuri uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi, aizgādības palikušam bērnam ieceļams aizbildnis. Vecāki, kuri zaudējuši aizgādības tiesības, nevar būt arī bērna aizbildņi. Ja pēc tiesas sprieduma vai kāda cita no pašu neatkarīga iemesla dēļ, abi vecāki zaudē aizgādības tiesības, bērnam nodibināma aizbildnība [..].

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Savukārt 261.pantā noteikts, ka, izņemot gadījumus, ka paredzēti 221. un 260.pantā, nepilngadīgajam nav rīcības spējas, tādēļ viņu visos tiesiskos darījumos pārstāv aizbildnis.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka aizbildnim ir tiesisks pamats celt prasību tiesā, lai aizstāvētu nepilngadīgā bērna tiesības un intereses.

No Ierakstiem Personu datu pārlūkā tiesa secina, ka /pers. C/ deklarētā dzīves vieta ir /adrese/, kas ir arī prasītājas deklarētā dzīvesvietas adrese.

Prasītāja, iesniedzot prasību, lūgusi piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam 108 EUR apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz /pers. C/ pilngadībai. Prasītāja norādījusi, ka atbildētāja bērna uzturēšanā nepiedalās.

Atbildētāja iebildumus nav iesniegusi un prasībā izklāstītos apstākļus nav apstrīdējusi. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[4.4] Civillikuma 177.panta pirmā, otrā, trešā un ceturtā daļa noteic, ka vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt – nodrošināt ar ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats sevi var apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā:

2.1. katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas;

2.2. katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.665„ Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" noteic, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro* (spēkā no 2015.gada 1.janvāra).

Minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, jeb 108 EUR ik mēnesi.

Tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka bērns ir prasītājas aprūpē, līdz ar ko atbildētājai kā bērna mātei ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Ņemot vērā, ka prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, jo prasība pēc tās celšanas tiesā nav grozīta, tiesai nav jāizvērtē atbildētājas spējas un mantiskais stāvoklis, kā arī bērnu vajadzības. Noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs ir jāmaksā neatkarīgi no vecāka spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, neatkarīgi no tā, vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai nē. Bērnam ir vienādas tiesības saņemt uzturlīdzekļus no vecākiem - mātes vismaz likumā noteiktā minimālajā apmērā.

Šobrīd /pers. C/ ir 9 gadus veca, un minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina atbildētājai meitas uzturam ik mēnesi ir 108 EUR (30% no 360 EUR) mēnesī neatkarīgi no viņas spējām, mantas stāvokļa un ienākumiem.

Ņemot vērā bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un ir nosakāms arī procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu *euro*.

[4.5] Civillikuma 339.pants noteic, ka aizbildnība izbeidzas aizbilstamajam: 1) ar viņa nāvi; 2) ar viņa pilngadību; 3) viņu adoptējot un 4) ja vecākiem atjaunotas aizgādības tiesības.

Tādējādi, gadījumā, ja atbildētājai tiks atjaunotas aizgādības tiesības, aizbildnība /pers. C/ izbeigsies.

[4.6] Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (*Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556)*, piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā - 2015.gada 9.aprīļa, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

[4.7] Ievērojot Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, kas noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgā vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu, tiesa atzīst, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. C/ uzturam izpildāms nekavējoties.

[4.8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta 1.daļas 3.punkta noteikumiem no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta 1.daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta 1.daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu (108 EUR x 12 mēneši = 1296 EUR).

Civilprocesa likuma 34.panta 1.daļas 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka prasībās līdz 2134 *euro* valsts nodeva maksājama 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*, līdz ar to, ņemot vērā piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, no atbildētāja piedzenama valsts nodeva 194,40 *euro* (15 % no 1296 *euro* apmērā) par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta 1.daļas 5.punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu

piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi, kas konkrētajā lietā sastāda 5,57 *euro* Līdz ar to no atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,57 *euro* apmērā par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu atbildētājai dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

R e z o l u t ī v ā

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 250. [25] un 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu aizbildnei /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam sākot no 2015.gada 9.aprīļa 108 EUR (viens simts astoņi *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz /pers. C/ pilngadībai.

Samaksa veicama uz kontu /konta numurs/, AS /Nosaukums A/.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu 194,40 EUR (viens simts deviņdesmit četri *euro* un 40 centi) apmērā par labu valstij, kas iemaksājama pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē lieta Nr. C 29 4841 15, C-4841 -15/24.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,57 *euro* (pieci *euro* un 57 centi) apmērā par labu valstij, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: Tiesu administrācija; reģistrācijas Nr. 90001672316; konta Nr.LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr. C 29 4841 15, C-4841 -15/24.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu par labu valstij, maksājumu dokumenti par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 2.stāvā, 244.kabinetā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 13.jūlija, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Ušakova